

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Celovca. Želja unidan v „Novicah“ oglašena, da naj bi „Priatelj“ prihodnje leto kot samostojen časnik izhajal, se je spolnila; ob novem letu bo začel „Slovenski prijatelj“ ločen od društva sv. Mohora izhajati. „Oglasnik“ bo naznanil obseg itd. „Slovenskega Prijatelja“, kateri vredovan od slavnostnega moza se gotovo bo tudi v prireditvi prikupil slovenskemu narodu.

Iz Pole v Istri 27. nov. K. — Po dolgočasnem molčanju kaj naj dragim bralcem iz našega kraja povem, kaj naj jim pišem? Kolera v Poli je okoli 200 oseb pod zemljo spravila; in ni dolgo časa, ko se je bila spet (v Fazano) povratila, pa, hvala Bogu, za malo dni potem spet zgine; da bi jo kukavica! Tako huda kakor kolera in v nekaterih krajih še hujše je letos merzlica razsajala, tam pa tam tudi legar, in pri otrocih kervava griža. da je tudi za temi boleznimi veliko ljudi pomerlo. — 15. t. m. je bilo tukajšno gledališče praznično razsvetljeno v veseli spomin, da je Bog rešil smertne nevarnosti mornarskega poglavarja svetlega nadvojvoda Ferdinanda Maksa, ki se je unidan v Terstu bil nevarno poškodoval. Ta novica je tudi tukaj vsacega ganljivo ranila; pa hvala bodi Večnemu! da nam je ohranil blagodušnega moza in podpiratelja dobrih naprav. — Vina se ni tukaj letos nič pridelalo, pa slišim, da v gornji Istri ga imajo vendar nekaj; oljke je bilo v nekaterih krajih srednje mere, v drugih nič; krompirja imamo za potrebo, al gnjiline ni povsod prost, se tedaj ne more shraniti. Iz tega se lahko povzame tukajšna letina, ktera je pa vendar še boljša, kakor smo je pričakovali; zato se bo že dala preživeti ta zima, zlasti ker v tukajšni luki imamo zdaj več vojnih ladij, katerih nekatere bodo do pomladitukaj ostale; kjer se pa take ladije ustavijo, tam pride dokaj denarja med ljudstvo. — Pri ti priložnosti moram omeniti dveh svojih nekdanjih součencov, ki sta mornarska kaplana: gosp. Marochini-ta, Teržacana, in pa gosp. Perme-ta, Slovenca. Oba sta bila letos poleti pri naši flotili pod poveljstvom nadvojvoda Ferdinanda Maksa. Jadrata sta po vsem jadranskem in sredozemskem morji, gosp. Marochini je bil tudi v Jeruzalemu, gosp. Permè pa v Carigradu, Smirni, Aleksandriji, Napoli, Toulonu in v Marsiliji. Mično je bilo ju poslušati, kar sta povedavala od teh tujih dežel, gosp. Permè mi je zlasti od Carigrada itd. veliko pravil, tudi mi nekatere spominke iz daljnih dežel prinesel. Rekel sem mu, naj bi svoje potovanje popisal in popis Vam izročil, pa mi je odgovoril, da je že poslal svoj potopis drugemu součencu (Gstr.), ki ga bo menda „Novicam“ izročil; če ne, bo pa sčasoma sam pisal in morebiti obširnše ko zdaj, ker se mi zdi, da bo za nekaj dni spet šel s fregato „Radetzky“ v Smirne. Veselilo me je slišati, ko sem s poveljnikom te fregate, vitezom Skopiničom govoril, da mi ni mogel dosto hvaliti mladega mašnika, ki se je ob času kolere v Carigradu in povsod prav verlo obnašal.

Iz Kranja. V. — Nove orglje v kranjski farni cerkvi bi bili že lani, ko je bilo od njih v tem listu govorjenje, očitno pohvalili, ako bi nam ne bilo znano, da nove orglje morajo daljo preskušnjo obstati, da se smejo po pravici hvaliti. In to preskušnjo so naše nove orglje dozdaj tako dostale, da se more reči: Peter Rojc, orglodelec z Podbrezj, se je tu zares mojstra skazal. Te orglje, 18 registrov, ki so, zunaj nekaterih svinčenih pišal iz poprejšnjih orgelj, vse na novo narejene, se tako prijetno glasé, da kar smo dozda slišali zvedenih mož, so njih glas hvalili vsi; upamo tudi, da ga bodo stanovito ohranile, ker so bile prvo zimo le kaj malega tam pa tam jenjale od pravega glasú. Sicer je klaviatura prav mehka in ročna;

zunajna podoba pa je krasna zares. Ne verjel bi, da samouk, kakor je Rojc, bi v gotiki, ki je gotovo nar težja vsega podobarstva, toliko opravil. Obrisi k orglam pa je bil naredil Vurnik, podobarski mojster v Radoljci, ki je lani tudi dva stranska altarja v kranjsko cerkev postavil, in ravno zdaj veliki oltar dodelal, se vé da tudi v gotiški obliki. Kogar pa mika od gotiških slikarjev zvediti kaj več, naj pride gledat v Kranj; saj delo je že tako, da se sme vsakemu ponosno pokazati.

Iz Ljubljane. Dones popoldne ob štirih bode spet v muzeji naravoslovsko pomenkovanje, ktero čedalje mičnije prihaja in čedalje več prijateljev te koristne véde vabi.

Novičar iz raznih krajev.

Zapustila je nemila kolera večidel dežele našega cesarstva. Koliko nek je pomerlo ljudi za njo? je žalostno vprašanje. Po netančnih popisih je do 15. dneva pretekelega meseca v našem cesarstvu za kolero zbolelo 549.099 ljudi, umerlo jih 230.861: ozdravilo se 288.030; bolnih do 15. nov. je še bilo 20.208. Na Ogerskem jih je umerlo 60.575, na Beneškem 34.663, na Lombarškem 34.114, v Galiciji 30.653, na Marskem 14.842, na Teržaškem in Goriškem 13.123, v doljni Austriji 10.259, na Českem 6705, na Tiroljskem 6247, na Krajnskem 5748, v Vojvodini 4422, v Dalmaciji 3972, na Horvaškem in Slavonskem 1963, v Šleziji 1774, po vseh drugih deželah pa le po kakih sto. — Cesar so darovali unidan sv. očetu papežu 100.000 fl. za milošnje in popravo cerkve sv. Paula. — Na Marskem se goveja kuga čedalje bolj razširjuje in hude rane seka ondašnjim gospodarjem. — Zima je nastopila in ž njo je potihnila vojska v Krimu. Veliki knez Konstantin je 16. nov. zapustil Nikolajev, in kmali potem se je tudi general Lüders podal v Odeso, kjer misli čez zimo ostati; vojne barke zaveznikov so večidel jadrane iz črnega morja; le malo brodovje pod admiralom Lyons-om je ostalo ob bregovih Krima za blokado in ohrambo zaveze med armadami tam pa tam razpostavljenimi v zimskih staniščih. Vse je sedaj pri pokoji, le zavezniki nek še podirajo, kar je v južnem Sevastopolju celega ostalo, ker pravijo, da ne sme kamen na kamnu ostati! — Turkom v terdnjavi Karsu obleženim gré čedalje huje; general Muraviev se s svojo armado ne gane iz mesta in pričakuje, da silno stiskana terdnjava se bo zdaj in zdaj podala. — Francoze je spet velika zguba zadela; višji poveljnik njih vojnih ladij na črnem morji, admiral Bruat, je 19. nov. za kolero umerl. — Namesto odstavljenega Simpsona je general Codrington 12. nov. prevzel višje poveljstvo angleške armade v Krimu. — Zdaj se nekoliko razjasnuje tamota, ki je pokrivala poslanstvo francoskega generala Canroberta do kralja švedskega in danskega; več ni opravil, kakor to, da sta ta dva vladarja edinih misel s francosko vlado zastran mnogokrat omenjenih čveterih podlag za sklepanje miru. Tudi to malo edinost podkopat pride nek rusovski poslanec admiral Glasnov kmali k švedskemu in danskemu kralju. — Ko je 29. nov. pruski kralj odperl deželni zbor, je zastran vojske ponovljal, da pruska vlada se ne bo zavezala na nobeno stran in se ne zapletla v nobeno pogodbo, ki bi utegnila v politiki in vojski brez konca in kraja biti. — Rusovski maršal, knez Paskievič, carski namestnik na Poljskem je hudo zbolel; od vseh strani se kličejo zdravniki skupaj in te dni se je celó dunajski profesor zdravilstva dr. Opolzer v Varšavo podal. — Sardinski kralj se je 29. nov. iz Pariza podal v London. — Rusovski veliki knez Nikolaj, brat carov, se bo oženil z oldenburško princesnjo Aleksandro.

Zavoljo sv. praznika v saboto pridejo prihodnje „Novice“ že v petek na svetlo.